

The Rev. J. J. J. J. J.

14de Aarg.

1883.

25de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Thronsen.

30te Juni. — 12te Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Ark i Omslag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subscribenter behøge at melde sig snarest muligt.

Adresse: R. Thronsdien, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Landlege J. Q. Taylor garanterer Enhver en Kundskab og omhyggelig Udførelse af alt til Huset hørende Arbejde for moderat Betaling. Specielt Omhu anvendes paa Bevarelsen af de naturlige Tænder. Alle Guldfyldninger udføres efter nyeste Methode og saa billigt om Arbejde af bedste Slags kan gøres.

Office over Ben Bears Clothing-Store,

Decorah, Iowa.

J. Q. Taylor

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sn-Maskiner, Olie, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

Pianoer og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.

Office i C. B. Shepards Juveler-Butik, en Dør Syd for Leonards Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

10

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

14de Aarg.

30te Juni 1883.

12te Hefte.

Glødende Kul.

En Landsbyhistorie.

(Af H. Nietschmann.)

(Slutning.)

„God Dag, Hr. Skolemester, god Dag, Frue! En hjertelig Hilsen fra mit Herfskab, de sender her en Smule af sit Slagt!“ Med disse Ord traadte en Decembormorgen Storbondens Kjøkkenspige ind i Skolehuset. Og før Skolelærerens kunde svare et eneste Ord, havde hun tomt Kurvens Indhold og var atter ude af Døren.

„Hvad skal detbe tyde?“ spurgte Gott-hilf Marie, og hun sagde igjen i samme Dieblif: „Hvad er Meningen med det?“

Der laa et anseeligt Stykke Drekjød ftaaret af selve Laaret, en tyn Blodpølse, to Medifterpølser og en Ende Spegepølse, Alt af første Slags. Pølserne saa de To paa, der ganske trufulde stod der som lutter Spørgsmaalstegn, og Svaret var ikke let at finde. Eller var det kanske det rette Svar, som Marie tilsidst efter lange Grublerier fandt ud: Storbonden maa endelig være kommen til Besindelse og have indseet, at han havde

mange Skylder mod dem paa Samvittigheden? —

„En hjertelig Hilsen fra mit Herfskab! Kanske Skolelærerens Kone onskede at sende Fredrik Et eller Andet? Bondeskonen reiser idag til Byen.“ Med denne Hilsen traadte nogen Tid efter Storbondens Dreng ind hos Arnold.

Marie, der var alene tilstede, blev ganske rød i Ansigtet af glad Overraskelse og sagde, hun vilde pakke lidt rent Løi sammen og senere selv bringe Kisten op paa Gaarden.

Bondeskonen var trods alle Fordomme Venligheden selv, nødte Fru Arnold til at drikke en Kop Kaffe og sladrede frist væk om alle mulige Ting, saa Marie knapt kunde komme tilorde og udtale sin Tak. Da hun den næste Dag kom tilbage fra Byen, bragte hun et Brev med fra Fredrik, hvori han ganske lykkelig skrev, at Fru Finke havde været saa god imod ham, havde taget ham med i Theatret, og senere havde han fundet et

Strin fuldt af Pandekager i sit Værelse, som dog ikke kunde være kommet af sig selv. De maatte stamme fra Storbondens Kone; thi hendes Pandekager kjendte han fra før af.

Og saaledes gif det nu løs med Forekommenheder af alle Slags, og alle Folk troede, at Storbondens Samvittighed var bleven rørt; thi han havde jo de to sidste Aar baaret sig stammelig ad mod Skolemesteren, krænknet og schikaneret ham paa alle mulige Maader, endstjønt Væren intet Ondt havde gjort ham, tværtimod bestandig gjengældt Ondt med Godt.

Jungen var lykkeligere over denne Bending i Storbondens Sindelag end Fredrik, ogsaa Anna var nu bestandig saa munter og sjæleglad og fandt paa den ene Spøg efter den anden, medens hun for havde været saa stille og estertænksum og altid havt et vist tungstindigt Drag om Munden. Naar Bonden og hans Kone traf dem sammen i Jasminlysthuset eller under de styggefulde Hæselbuske, havde de Intet derimod, ja af deres Miner kunde man læse, at det just var dem tilpas. Jungen Hjoreture blev nu foretagne, uden at Fredrik var med og sad ved Siden af Anna, og ingen Rager blev bagte, uden at Fredrik maatte smage dem. Saaledes soledede begge sig i den reneste Lykke, og Livet syntes dem at være en sjon, maigrøn, sjsfri Foraarsdag.

Hvor sjsnt er ikke Foraaret, naar Vinterens Sne er bortsmeltet fra Engene, Luften saa varm, Solen skinner saa klart, Blomsterne dufte saa sødt og Verkerne sende sin Sang op mod Himmelen! Hvor sjsnt er ikke Foraaret, men, — hvor kort er det ikke ogsaa!

V.

Det var en frisk, klar Septembermorgen, da en ung Knøs paa tyve Aar ilede med lange Skridt henad Landeveien fra Universitetsstaden til Blondorf. Den reneeste Glæde, den mest straalende Lykke lygte over det i Morgenluften rødmande Ansigt, og jublende klang hans Sange i den stille Morgen. Det var en vacker, stout ung Mand. Paa det brune Krølhoved sad der saadan en vis Gjenstand, der skulde betyde en Hue og var dog ingen; thi Tingesten bestjttede hverken mod Sol eller Maane, hverken mod Frost eller Hede, saa forsvindende liden laa den i den tykke Haarbævt, som en Friis i en Hyllebuss. Men glitre gjorde den af Sølv og Guld og tog sig udmærket godt ud. Den snorbesatte sorte Fløielstrak snoede sig saa blødt og klædeligt over det hvælvede Bryst, og de blankpudjede, spanske Stooler fuldendte det Ridderslige ved det hele Antræk.

Hvor munter stred han ikke frem, og hvor vigtig strog han ikke med Tommel- og Pegefingeren hen over det Sted, hvor han senere engang ventede at finde Knebelsharten, der allerede i smaa Glimt lod sine første Forbud spille i Sollyset! At, den, der ikke har været Student, kan ikke forestille sig, hvorledes man er tilmode, naar man efter bestaaet Examen slipper ud af Skolen. Det er, som den hele Verden var Ens Eiendom, og Fantastien heber sig som en Luftballon høit op i Sphærene og hygger sig det ene Slot efter det andet, det ene mere herlig end det andet. At det maasse er Lustflotte, derpaa tænker man ikke, deril har man af lutter Glæde og Jubel ingen Tid.

Det var en temmelig lang Bei, hin nybagte Student havde at tilbagelægge for at naa sit Hjemsted, desuagtet syntes det, som han slet ikke blev træet, tværtimod blev hans Skridt stedse rastere, og da en-

delig Blonsdorfs Kirketårn dukkede op bag Skoven, da greb det hans Hjerter saa fuldt og dybt, at han udbredte sine Arme, og hans Dine stralede af brændende Bængsel efter nu endelig at kunne træde frem for Forældrene og — saa endnu for en Anden.

Da han endnu var en Fjerdingssvei fra Landsbhyen, kom Sognefogden ud af et Hus ved Landeveien og gif samme Vei som han, da han ogsaa skulde hjem.

„God Morgen, Hr. Sognefoged!“ hilste Studenten.

Manden saa forbløffet paa den Fremmede og undrede sig over at blive hilset af en saadan vakker ung Herre. Derpaa satte han store Dine op, idet han sagde: „Hvad for Noget, Fredrik, er det dig? Tænk, jeg kjendte dig næsten ikke igjen!“ Og hans Dine monstrede den unge Student fra Tøse til Fodsaale og saa atter igjen fra Fodsaalen til Tøsen, derpaa nikkede han velbehageligt: „Det maa jeg sige! Saadan en Student er dog noget ganske Andet, end andre Folk! — Hvor glade vil dog dine Forældre blive! Nu, der er vel heller ingen i hele Landsbhyen, som ikke under dem at saa saadan Glæde af sin Fredrik. Og der ubbeder jeg mig, Fredrik, at jeg fremdeles maa saa Lov til at tiltale dig som for. Ser du, jeg har altid havt dig kjær, og turde jeg ikke længere sige „du“ til dig, da vilde det være, som de gode gamle Dage var forbi.“

„Saa skal det være,“ sagde Fredrik glad. „Lad Alt blive ved det Gamle.“

Begge gif henad Veien, smaa snakkende om dette og hint. Til sidst sagde Sognefogden noget usikkert og uvis, om han skulde eller ikke: „Har du allerede hørt om Anna?“

Fredrik vendte sig rask om og saa Sognefogden ængstelig sporgende i Ansigtet: „Hvad mener De?“

„Nu, jeg mener, at hun igaar er bleven forlovet med den unge Amtmand Boek i Dingsleben.“

Alt, hvor hurtigt kan al Lyffens og Lyffalighedens rosenrøde Skjær med engang forsvinde fra et Mennekses Ansigt! Sognefogden blev ganske forstræffet over den Blegghed, der ved denne Efterretning lagde sig over Fredriks Ansigt, og vidste for Diebliffet ikke, hvad han helst skulde sige. Fredrik sagde heller Intet, og begge gif en lang Stund stiltiende ved Siden af hinanden. Endelig kunde Sognefogden ikke længere udholde denne Tausshed og standsede, idet han lagde sin brede, haarde Haand paa Fredriks Skulder. „Det har nok truffet dig tungt, arme Knøs? Jeg tror det gjerne; thi det var jo ikke længere nogen Hemmelighed, at J Lo gjerne vilde have hinanden, den hele Landsbhy har anseet den Sag for afgjort. Jeg vilde heller ikke tro det, da jeg fik høre, at hun igaar var bleven forlovet. Men det forholder sig dog saa, — o, jeg kan nok tiltro Storbonden det! Jeg kjender ham. Han er en Skalk, han er fuld af List. Og ved du, hvad jeg mener derom? Storbonden har tænkt: Min Anna er skjæv, altsaa vil ingen Stormogul bide paa, — saa er jo en Prest endnu et godt Parti. Men nu, da en Amtmand ganske uventet er kommen, er Presten flugs glemmt. Giv Agt, Fredrik, saa er det, jeg kjender den Fiske. — Nu, lad ikke den Historie gaa dig altfor meget til Hjerte, arme Fredrik, det gjør dig vistnok ondt, det ved jeg; thi saadant Noget gaar et Menneste nær. Men du har endnu et ungdommeligt Hjerte, derfor vil Saaret lettere heles. Gjør kun dine Sager godt, saa staar den hele Verden dig aaben, og du kan banke paa enhver Dør.“

Kun med et halvt Dre havde Fredrik hørt paa denne hjertelige, faderlige Til-

tale. Som bedøvet gif han ved Siden af den brave Mand og saa Intet mere af den hele Verden, den Verden, om hvilken han nys havde ment, den aldrig for havde været saa fjon. Al, hvilket Jammer er det ikke, naar man faaledes aldeles uventet med et eneste Ryk bliver kastet ned fra den høieste Fryd i den dybeste Smerte. Ser man en Mykke komme lidt efter lidt, da kan man ruste sig mod den og sætte sig saa fast i Sadelen, at man ikke let bliver kastet af. Men kommer den som et Lyn fra den klare Himmel, da er Modet forbi og Hjertet knust.

Jeg vil drage et Slør over de Dage, der nu kom, medens Fredrik Draabe for Draabe maatte drikke sin hele Glendighed. Kun vil jeg sige, at Sognefogden med sit skarpe Blik havde seet ganske rigtig. Anna var bleven stakret bort til Amtmand Boek. Hendes eget Hjerte blev slet ikke adspurgt, hun maatte simpelthen adlyde. Og til hvem var det, hun var bleven stakret bort? Et Menneſte, hvem hans Fader maatte søge en Husfru blandt Bønderpigerne, fordi han blandt sine Jævnlinge havde hentet den ene Kurv efter den anden*).

Taf din Gud, Fredrik, fordi du har saadanne Forældre, der forstaa at tage dig til sit Hjerte og belyse din Stilling med Guds Ord, ellers havde det været ilde fat med dig!

Al, nu først sølte han, hvor dybt og hjerteligt han elskede Anna. Alt var nu forbi, Stjernen var slukt, der var Nat for hans Dine, og mangen Gang greb han sig til Hjertet, som om han vilde

undersøge, om det endnu slog eller stod stille. Men det stod ikke stille, det slog fremdeles; thi Fredrik havde en stærk Sjæl. Da den første stormende Smerte var over, reiste han sig igjen som en Mand og bar sin Modgang med ædel Taalmodighed, drog atter til Universitetet og studerede videre, studerede flittigt, stod to Aar efter for første Gang paa Prædikestolen i sit Hjemsted, medens Bønderne under Prædikenen flittigt for over Dinene med sine Frakkærmer og siden stod i lang Tid ude paa Kirkegaarden i Smaagrupper og talede om den vatre Prædiken. Alle havde de ham jo kjær, især siden den store Sorg havde rammet ham.

VI.

Et halvt Aar efter den unge Amtmands Forlovelse med Anna blev Bryllupet feiret med stor Pomp og Larm. Storbonden havde kjøbt sig et Par nye Guldbryller og var fuld af Selvsølelse. Hans Kone anstrengte sig ogsaa af alle Kræfter for at slaa om sig med fornemme Talemaader paa Grund af det fornemme Selskab, hun vilde dog ogsaa vise, at hun forstod Noget. At det altid lykkedes hende med Høitryk og Mandrigheden, kan jeg ikke sige. Men hun var jo saa lykkelig ingen Bevidsthed at have sin strøbelige Stil og Orthografi.

Hvad Anna havde sagt til sine Forældres Handel med hendes Livslykke, ved jeg heller ikke. Hun var et stille Gemyt, luskede Alt inde dybt i sit Hjerte og tog Nøgelen af, for at Ingen, ikke engang hendes Mand, skulde se derind. Men saa meget ved jeg, at hun ligeoverfor sin Mand gjorde, hvad hun kunde, at hun var ham underdanig i Herrens Frygt og tjente ham med Omhu og Trofast.

*) En „Amtmand“ er i Tydskland ofte en langt ringere Person, end denne Titel antyder for norske Øren; ofte er han kun en Forpagter eller Overpøkonom paa et herstabeligt „Kammergods“. Red.

Et Aar var forløbet efter denne Be- givenhed, da sad en Dag Storbonden og hans Kone alene i Bagværelset, fløede sig bag Dreene og saa hjertelig ulykkelige ud.

„En er der, som kunde hjælpe ham,“ sagde Bondekonen; „men han gjør det ikke.“

„Jeg kan tænke mig, hvem du mener,“ svarede Bonden mørk. „Du mener Fredrik! Ja, han kunde det, ham har Ernst altid givet Algt paa, mere end paa os, han har saadan Magt over ham, at han kan vilke ham om sin Finger. Jeg kan slet ikke begribe, hvoraf det kommer. Men du har Ret, han gjør det ikke.“ Og mørk trak Storbonden Dienbrynene sammen.

„Al, hvilken Nød! Hvad skal der nu blive af os!“ jamrede Henriette og vred sine tykke Hænder. „Har du regnet over, hvor meget det Alt i Alt beløber sig til, hvad Ernst har sat overstyr?“

„Regnet over, regnet over?“ buldrede Bonden løs. „Det grynsjer allerede i En, naar der kommer en eneste Regning. Men saa meget har jeg dog slaaet over, at jeg skjønner, det ialfald er en tre tusinde.“

„O den forhadte Dreng!“ hvinede Bondekonen. „Han odelægger os i Bund og Grund, siden han er kommet i Lag med den Baron. Han trækker ham kun op. Jeg tvivler paa, at det kan være nogen Baron.“

For at gjøre Læseren denne Samtale begribelig, skal jeg fortælle, at Ernst var bleven en fuldstændig Dogenicht. Siden han var kommet Fredrik ud af Die, havde han tabt al sædelig Holdning. Han styrtede sig ind i vilde, rasende Forlystelser og søgte den tvetydigste Dm- gang, og Folgerne viste sig snart i to Retninger, for det Første paa hans Kin- der, der blev stedse mere og mere hule

og blege, for det Andet i hans Faders Pengepung, der ogsaa blev stedse mere slunken. Baronon, som Bondekonon havde talt om, var i Virkeligheden en født Stræddersvend, hvem Strngjernet imidlertid var bleven for tungt og Naalen for spids, han havde derfor begivet sig ud paa Reiser og levede af Gavyvæ- streger. Ernst stjal han ved Spillebor- det Pengene af Vommen og i de styggeste Huler al Moral ud af Sjelen, han havde ham saa fast i sit Garn, at der ikke var Tanke paa at komme løs. Der gives Mennesker med en næsten dæmo- nisk Magt. De holde deres Dsre fast, og selv om de Ulykkelige se, at de er komne i Hænderne paa en Dæmon, kan og vil de dog ikke komme løs. — Hjemme sad hans Forældre og længtes efter Ro, de vilde overdrage Godset til Ernst, men Ernst kom ikke og kom ikke. I stedet derfor sendte han sine Forældre Regninger med Bexler som Bilag til Grindring. Ja, der var stor Nød i Storbondens Hus, og op af Nøden steg fra Tid til anden som en Uygtemand af en Sump Konens Suk: „Der er En, som kunde hjælpe ham; men han gjør det ikke!“

Hvorfor ikke det, Henriette? Ja, var han som du, da gjorde han det i Sand- hed ikke! Men han er jo Fredrik, Gott- hilf Arnolds Søn, og se nu, medens du sidder og sukker, gaar han allerede den søgende, frelsende Rærligheds Ve, han er din Ernst, hvis Liv han tilfælsig- vis var kommen efter, paa Sporet, og har allerede Kniven i Haanden for at sønderstjære Forførerens Garn, hans skarpe Blik er allerede paa Veie til at spore Stræddersvenden bag Baronon. Han gaar til Politiet og afgiver Indbe- retning, griber Uklungen paa frist Gjer- ning ved Spillebordet og lader ham sætte forspørlig fast. Saa tager han Ernst i Forhør, — o, hvor Ernst skam-

mer sig, hvor bleg sidder han ikke der og lader sig Alt sige af Fredrik uden at tage til Gjemme, uden at undskyldte sig, hvor ser man det ikke paa ham, at Samvittigheden er bleven levende, hvor falder han ikke opløst i Taarer Fredrik om Halsen og raaber: „Fredrik, Fredrik, jeg er et forlorent Menneſte, for mig er der ingen Hjælp mere!“ — Hvor gif ikke Fredrik da over fra den skarpe Tone til den milde, endnu var der Tid, endnu kunde han vende om; men han maatte ogsaa gjøre det paa Stedet og love ham endnu idag at reise hjem til sine Forældre.

„En er der, som kunde hjælpe; men han gjør det ikke“, suffede Bondekonens atter, da hun stod ved Smorfadet og paantyt trykkede det mislykkede Smor i Formen. Da gaar Døren op og Ernst styrter ind: „Moder, her er jeg, og gaar aldrig mere fra Eder! Moder, tilgiv mig Alt, hvad jeg har syndet mod Eder, jeg er bleven et andet Menneſte! Fredrik har bragt mig paa andre Tanker.“

Der stod Henriette som falden ned fra Loftet! men hun fattede sig snart, og man tænke sig hendes Hjertens Glæde, — hun havde jo faaet sin Søn, sin forlorne Søn tilbage og kunde ikke høre op med at trykke ham til sit Hjerte.

For første Gang i mange Aar kom idag klare Taarer i Storbondens Dine, da han om Aftenen sad med sin Søn paa Sofaen og lod ham fortælle alle Ting. Hvad sagde vel disse Taarer? For det Første sagde de: Vel dig, Finkle, at du har faaet din Søn igjen! Men for det Andet sagde de ogsaa: Ve dig, Finkle, hvad har du ikke gjort mod den arme Fredrik! Og atter brændte de glødende Kul paa hans Hoved. Han havde bedraget Fredrik for hans Livs Lykke, og til Tak derfor frelste Fredrik hans forlorne Søn! — Til Stammen

kom nu ogsaa Angeren; thi hvad Andet kunde det være end Anger, da han mumlede for sig selv: „Havde jeg kun for et Aar siden været saa klog, som jeg nu er, da havde Alt været bedre!“

Storbonden tænkte paa sin Datter, da han udstødte disse Ord. Hun boede i et vakkert, herligt Herstabs Hus og havde en vidtløftig Husholdning og mange Tjenere om sig og en kostbar Vogn. Men Lykken var ikke tilhuse hos hende, hun var kommet slet deran. Hendes Mand var ligesaa indskrænket paa Forstanden som ond af Hjerte. Det Ord „Kjærlighed“ kjendte han kun af Om-tale. Med sit dybtfølsomme Gemt kunde hans Hustru knapt drage Aande i denne kvalme Luft og græd meget i Stilhed for sig selv. Dette opfattede Amtmanden falskt, han troede, hun endnu hang med Hjerte og Tanker ved Fredrik, og plagede hende paa enhver tænkelig Maade. At det var et daarligt Middel til at trøste og tørre Taarerne bort, skjønner Enhver. Han gjorde derved kun Ondt værre. Men da han blev det var, troede han deri at se en Stabsfæstelse paa sin Mistanke, og der vaagnede nu en Ild i ham, som han hidtil ikke havde kjendt: Skinsyge, og denne Skinsyge tilspidsede sig sluttelig til den Beslutning: „Fredrik skal jeg nok betale for, at min Rone hver Dag tuber mig Drene fulde! Kunde jeg blot faa ham i min Magt!“

Hvor underlig Gud dog fører det! Hvorfor skulde han anvise Fredrik et Prestekald just i Amtmandens umiddelbare Nabostab? Havde da ikke Fredrik endnu udstaaet nok, siden han ogsaa skulde falde i dette Menneſtes Hænder? Ja, Guds Veie ere underlige, det er vist; men Klagerne gjælde kun i Begyndelsen, — Enden ser ganske anderledes ud. — —

Det var en iskold, klar Januarefter-

middag. De dybt nedsneede Marker laa øde; thi den, der Intet havde at bestille ude, blev siddende bag Ovnen og varmede Fødderne.

Med lange Skridt arbejdede Amtmand Boø sig igjennem Sneen til Schönau, det var Nabolandsbhyen, i hvilken Fredrik for tre Fjerdingaar siden var bleven ansat som Prest. Fra Tid til anden standsede han, langede en Flaske af sin dybe Trakkelomme og satte den for Munden for at tage et Par dngtige Drag. Det var jo idag en rigtig Bjørnefulde, derfor maatte man holde sig indvendig varm. Saaledes taledede han til sig selv, og det lod sig jo ogsaa høre. Men i Grunden havde det endnu en anden Art med Flasken. Hr. Boø vilde drikke sig Mod til af Burgunderen; thi han var jo paa Bei til Presten Arnold med den faste Beslutning at hyppie Klammeri med ham og tage en bitter Høvn. I sin affindige Skinshyge havde han ingen ringere Plan end den at skaffe ham af med Embede og Værdighed, og de nødvendige Foranstaltninger dertil var allerede truffene. „Ha, hvilke Vine vil ikke den Pave sætte op,“ sagde han for sig selv, „naar jeg træder frem for ham og siger: Forbandet være den, som flytter sin Næstes Markskjel, og alt Folket skal sige: Amen!“

Dermed lo han høit og sølte sig stolt af sin bibelske Lærdom.

Læseren maa vel forstrækkes over denne Bespottelse, men det er værre endnu, hør blot, hvorledes Amtmanden havde lagt sin Plan. Prestegaardsageren i Schönau, som stødte op til Amtmandens, var i Høst bleven pløiet lige ind paa Grændsestenene. Den følgende Nat havde Amtmanden i Følge med en underkjøbt Tjener begivet sig ud paa Ageren med en Ploug og to Heste, havde trukket op endnu fire Furer til den oppløi-

ede Prestegaardsager og rykket Grændsestenene omtrent fire Fod over paa Amtmandens Grund. Med Beskyldningen for denne strafbare Grændseforrykkelse vilde nu Amtmanden Presten tillids!

Saa ret vel var han imidlertid ikke tilmode paa sin Vandring; thi den onde Samvittighed er altid feig og brøder sig ikke om Burgunder til tre Kroner Flasken. Og saa Presten, — man fortalte allehaande Historier om hans forunderlige Herredomme over Gemytterne og den Magt, der laa i hans Blik, med hvilket han endog engang havde styret en rasende, bidst Slagterhund, der var faret løs paa ham. Jo nærmere Amtmanden kom Landsbhyen, desto hyppigere standsede han og overlagde, om det ikke var raadeligere at vende om igjen. Men saa tog atter Skinshygen tilorde, og det bitre Had jagede Blodet op i hans Ansigt. Han tog en frist Sluck og gif atter fremad.

Det var, som sagt, en klar Vinterestermiddag, da Amtmanden havde begivet sig i Bei. Men pludselig, da han allerede saa Schönaus Kirkeetaarn i det Fjerne, blev Himmelen overklybet, og før Pillegrimen vidste Ordet af det, var han indhyllet i en saa tæt Taage, at han ikke kunde se sex Skridt foran sig.

Hvad var nu at gjøre? I Taage er det let at forvirre sig, — var det ikke bedre at vende om? Men saa kom han til at tænke paa, at han havde kortere Bei til Schönau end til sit Hjem. „Altsaa fremad!“ drev han paa sig selv. „Om et Kvarter er du der.“

Han gif og gif, af Kvarteret blev der en halv Time og af den halve en hel, og saa nok en og endnu nok en, og saa faldt Matten paa. Amtmanden var badet i Sved, hans Knæer skjald, han var saa træet, saa dødsstræt, helst havde han sat sig ned i Sneen for at hvile en Smule.

„Men nei, det er den visse Død!“ stønede han. „Altfaa videre!“

Der, se der, et Lys, det skinnede bleg gennem Nattens Laage. Tillykke, der er Landsbhyen!

Ja, det var en Landsbhy, det var endog den Landsbhy, som han søgte, omkring hvilken han havde vandret i stedse større og større Kredse uden at finde den. Allerede saa han dunkelt Husklyngerne og tog sine sidste Kræfter sammen, — da viger pludselig Jorden under ham, han styrter dybt, dybt ned, og et forfærdeligt Skrig forraader, at han er kommen til Stade ved Faldet. „Hjælp! Hjælp!“ raaber han med sin hase Stemmes sidste Kraft, og derimellem sukker og stønner han om Forbarmelse.

Det banker hastigt paa Prestens Vindue: „Hr. Pastor, der er Noget, som raaber fra Stenbruddet. Et Menneſte maa rære styrtet ned deri; vil ikke I forsøge at gaa derned, Hr. Pastor?“

Det var en gammel Pigtone, hvis Hus laa for sig selv ved Enden af Landsbhyen lige ved Stenbruddet, der talte saaledes.

VII.

Strax efter traadte Presten bevæbnet med en tyk Stok ud af Døren og ilede til det nævnte Sted. Han lyttede i Nattens Stilhed, — var det ikke et Menneſtes Nødraab? Jo, atter igjen og endnu en Gang. Derpaa blev det stille.

I Løbet af saa Minutter stod Presten foran Stenbruddet og søgte efter Nedgangen. Se, der laa noget mørkt paa Sneen. Han traadte til, — visse, det er et Menneſte, der er forulykket. Han raaber paa ham, — intet Svar. Han ruffer i ham, — intet Svar. Han tænder en Fyrstikke og lader Lysen falde paa Mandens Ansigt, — tænkt,

Amtmand Bock, hans Fiende, hans bitre Fiende, der hele Tiden, siden han kom hid, havde forfulgt ham med Had og Ondskab. Presten greb sig til Panden og saa forfærdet paa det blege Ansigt. Men det var kun et Dieblit. Strax efter boiede han sig ned: „Han er et Menneſte, der trænger til min Hjælp. Stivfrossen! O ve, hvorfor begav jeg mig alene paa Veien! Skal jeg først gaa tilbage og hente Hjælp, da er det for sent!“

Hvad var saa tilbage? Han maa forsøge alene at tage fat. Han har jo seneſtulde Arme, er den stærkeſte Mand i Landsbhyen. — Og dermed løfter han den Stivfrosne op og kjæmper sig frem med ham gennem Sneen, langsomt, ganske langsomt. Nu har han lykkelig faaet ham op af Stenbruddet og lader ham glide ned i Sneen, for at tørre Svøden af sig og et Dieblit puste ud. Atter tager han sin Byrde op og raaber om Hjælp, men forgjæves, der er ikke et Menneſte i Landsbhyen, der hører det, — kun en Hund giver Hals.

„Herre, hjælp mig, Herre, vær med din Kraft mægtig i min Strøbelighed, — jeg formaar ikke mere!“ saaledes kjæmper det ene Suf sig frem fra hans ængſtede Sjæl efter det andet. Og med Guds Hjælp gif det ogsaa: han fik den Stivfrosne lykkelig under Tag.

Den gamle Husholderske maatte nu gaa ivei med at trække The og varme Stene og hjælpe til med at gnide ham varm. — Efter en Times Forløb saa Presten en svag Rødme drage over den Stivfrosnes kridhvide Ansigt. „Gud være lovet, han er reddet!“

Ja, han var reddet, han slog Dinene op og stirrede forvirret omkring sig. Han syntes ikke at gjenſjende den Mand, hvis Ansigt var boiet over ham, han troede at være i sit Hjem; thi han taalede altid til sin Kone. Men pludselig for

han op fra Sengen, hans Dine fæstede sig stivt paa Presten, og i Forsfærdelse bævede hans Læber. Han var ikke Taalen mægtig — et rystende Syn.

Presten greb efter hans Haand: „Vær ikke saa forstrækket, Hr. Amtmand! Jeg er Presten Arnold og mener Dem det godt. Der er tilstødt Dem en Ulykke; men Herren har sørget for, at De ikke omkom paa Veien.“

Med et heftigt Ryk rev den Syge sin Haand tilbage, hans Dine blev stedse mere glasagtige, hans Læber bævede stedse mere trampagtig. Han gav ikke Lyd fra sig.

Presten holdt det for det Raadeligste at lade den Syge alene og gif ind i Siderørelset. En Stund var Alt stille, saa hørte han En tale derover: det var Amtmanden, der spurgte gamle Martha, hvorledes han var kommet hid, og den Gamle fortalte ham, hvorledes Alt var gaaet for sig. Saa atter en lydlos Stilhed og derpaa en hjertesfjærende Graad, der truede med at udarte til Krampe.

Da Presten kom ind igjen, sad den Syge opreist i Sengen og havde trykket Ansigtet ned i sine Hænder. „Berolige Dem, Hr. Amtmand, Faren er jo nu over. Imorgen tidlig skal jeg sende Bud til Deres Hustru, at hun maa lade en Slæde med varme Dækfener føre hid.“ Med disse Ord lagde Presten sin Haand paa den Syges Skulder.

Som rammet af et elektrisk Slag for denne sammen: „Rør mig ikke, — gjør ikke deres Haand uren ved en —“

Bidere kom han ikke. Han bævede som i rystende Kulde og stønnede lydelig.

Presten rystede paa Hovedet og talde venligt til den arme Mand. Og se, under de milde Ords Foraarsregn toede endelig Isen op. Amtmanden blev paa-faldende forandret, han kæmpede efter Ord, han maatte tale, han maatte sige

Alt, ellers, vilde hans Hjerte briste. „Hr. Pastor,“ raabte han, „De er et ædelt Menneske, og jeg, — jeg er — en elendig Mand — en Uklung!“

„Sig dog ikke det, Hr. Amtmand,“ afværgede Presten, „De taler i Feberfantasier.“

Dog den Syge saa rystende og bævende hen for sig.

„D, gid det var en Feberfantasi!“ raabte han, „gid det var et Blendværk; men det er den fræsse Virkelighed. Jeg kom til Dem som en Sturk, og De har modtaget mig som en Guds Engel.“

Dermed var det indre Gjennembrud skeet, nu brændte de glødende Kul dybest inde paa hans Samvittighed, og der fulgte et langt, uforbeholdent Skriftemaal.

Presten var bleven ganske bleg ved denne Bekendelse; men gennem hans Hjerte gif en jublende Lovsang. Hvor stjønt er det ikke, naar en Synder omvender sig! Guds Engle i Himmelen fryde sig, naar de se Saadant ske.

Amtmanden var bleven et andet Menneske. De glødende Kul havde virkelig brændt helt igennem. Freden vendte tilbage til hans Hus, og hans Hustru hørte op med at græde. Hvortil skulde Lærerne tjene? Hendes Mand har hende jo paa Hænder og kunde aldrig gjøre nok af Kjærlighed og Omhed. Han havde ogsaa Meget at indbente!

Men han, der ved Guds Hjælp havde fremkaldt denne Forandring, kom nu hver Uge til Dingsleben, og Amtmanden modtog ham regelmæssigt med Breidelser, fordi han saa sjelden lod sig se. Han sølte sig saa vel, naar han saa ind i Prestens stille, gode Ansigt, og lærte daglig af Omgangen med ham.

Ogsaa Ernst i Blonsdorf havde holdt

fig vaffert og ved sin Vandel ogsaa virket velsignelsesrigt paa sine Forældre. Og da han en Dag traadte frem for dem og sagde: „Fader, Moder, jeg har udfaaret mig Fredriks Søster, Johanne, — giv mig Eders Velsignelse dertil,“ — da sagde de paa Stedet Ja. Det angrede de heller ikke senere; thi Johanne pleiede dem i deres Alderdom, som kun en kjærlig Datter kan pleie og frede om sine Forældre. Mangen Gang maatte de sige: „Hvorledes er det dog! Naar man kommer op i de Sytti, pleier man dog at sige, især de Gamle, der har givet Jorden fra sig: Nu komme de Dage, der ikke behage os. Med os er det om-

vendt: vor Alderdom er skjønnere end vor Ungdom.“

Naar Fredrik nu en og anden Gang kom paa Besøg, var det altid en Festdag, og Henriette bagte sine bedste Pandekager, som hun var bekjendt for i den hele Omegn, og blev ganske iverhøg paa sin Svigerdatter, naar Fredrik blev længere inde hos hende, end det efter hendes Mening var nødvendigt.

En Tid efter fandt ogsaa Fredrik en trofast Livsledsagerinde og priste hver Dag Guds Veie, der altid ende i Lyset, om de end gaa gjennem aldrig saa mørk en Dal.

L æ s e f r u g t e r .

Vi maa ingenlunde vente at faa lige-
 saa meget at vide om, hvad Gud gjør,
 som om, hvad vi bør gjøre. Spørg ikke
 saa meget om, hvorfor Gud tillod Syn-
 den at indkomme i Verden; spørg hel-
 lere, hvad du som Synnder skal gjøre for
 at frelles fra dens Folger. Farligt var
 det for det svage, endelige Menneſte, om
 han dristede sig til at trænge altfor langt
 ind i den Allerhøiestes lønlige Handeler.
 Vel er det at kjende Ham Livet, og saligt
 er det at bekjende hans Navn; men det
 hører just til den ægte og sande Kund-
 skab om Ham at vide, at vi ikke skulle,
 ei heller kunne begribe den uendelige
 Guds Væsen, og vor bedste Betsalenhed
 om Ham er vor Tausshed, naar vi be-
 kjende ogsaa uden Ord i stille Ydmyg-
 hed, at hans Veie ere urandsagelige,
 hans Herlighed overgaar al Tanke og
 Forstand. „Han er i Himmelen og du

paa Jorden; derfor lad dine Ord være
 faa.“

(Jensen-Foghs „Bibelsnogle“ S. 63.)

„Arvesynnden og min indvortes For-
 dærvelse opfyldte min Sjæl med Bekym-
 ring, forskrækkede mig og tyngede paa
 mig med hele Straffskyldighedens Vægt
 — ja i den Grad, at jeg rent maatte
 forbauses derover; jeg forekom mig selv
 væmmeligere end en Padde, og ligedan
 tænkte jeg, maatte jeg se ud i Guds
 Dine. Synnd og Fordærvelse, sagde
 jeg, vælde frem af mit Hjerte, ligesaa
 naturligt som Vandet vælder frem af en
 Kilde; jeg mente, at alle Andre havde
 et bedre Hjerte end jeg; ja jeg havde
 gjerne for den Sags Skyld byttet Hjerte
 med Hvemsomhelst; jeg tænkte, at Ingen,
 undtagen Djævelen selv, kunde være min

Rigemand i Ugudelighed og aandelig Fordærvelse. Ved Synet af mine store Synder grebes jeg af den største Fortvielse; thi jeg sluttede, at denne min Forsatning var usorenlig med Naadens Tilstand. „Gud har vist forladt mig,“ tænkte jeg, „jeg er vist bleven overgivet til Djævelen og til mit eget fordærvede Hjerter.“ Dette blev saaledes ved i flere Aar.

Medens jeg saaledes blev pint af Frygt for evig at omkomme, var der især to Ting, som i høi Grad vakte min Forundring; det Ene var, naar jeg saa gamle Mennesker især med at jage efter timelige Ting, som om de skulde leve her for bestandig, og det Andet, naar gudfrygtige Folk bleve meget bedrøvede og nedslaaede, saasnart de hjemtogtes af timelig Modgang, saasom Tabet af en Egtemand, en Hustru, et Barn o. s. v. „Gode Gud,“ tænkte jeg, „hvilket Væsen for lutter Ubethedigheds Skyld!“ Hos Enkelte, hvilken Jagen efter timelige Ting, og hos Andre, hvilken Sorg for Tabet af dem! Naar de nu arbeide saa saare for og sælde saa mange Taarer over det, som alene vedkommer dette Liv, hvormeget burde da ikke jeg beklages, ynkes over og bedes for! Min Sjæl dør jo, min Sjæl bliver jo fordømt! Stod det bare godt til med min Sjæl, og var jeg forvisset derom, hvor rig vilde jeg ikke da holde mig for, selv om jeg ikke havde mere end det tørre Brød og det kolde Vand! Alle jordiske Savn vilde da forekomme mig som Ubethedigheder, og jeg vilde bære dem som lette Byrder. Men hvem kan udholde en saaret Samvittigheds Rødsler!

Og hvorvel min Angst og Fortvielse var saa stor ved Synet af og ved den dybe Følelse af mine skrækelige Synder, svævede jeg dog altid i Frygt

for, at jeg ganske skulde befries fra dette Syn og denne Følelse; thi jeg mærkede vel, at medmindre Samvittigheden beroliges paa den rette Maade, det vil sig formedelt Jesu Kristi Blod, bliver et Menneske snarere værre end bedre, naar Sjælangsten dør bort. Hver Gang derfor Følelsen af min store Straffthedighed tyngede haardt paa mig, bad jeg om at maatte befries fra den ved Kristi Blod; og naar den gjorde Tegn til at ville gaa bort af sig selv (thi det var undertiden, som om Følelsen af mine Synder vilde uddø og forlade mig aldeles), gjorde jeg Alt muligt for igjen at bringe den tilbage til mit Hjerter, ved ret levende at forestille mig Helvedes skrækelige Pinser, og jeg udraabte idelig: „Herre, lad den bare ikke faa slippe bort, uden paa den rette Wei, formedelt Kristi Blod og din uendelige Naade!“ thi følgende Skriftsted gjorde altid et stærkt Indtryk paa min Sjæl: „Uden Blodsudgydelse sker ikke Forladelse“ (Ebr. 9, 22). Og det, som gjorde mig endnu mere bange for dette, var, at jeg tidligere havde seet Enkelte, som baade streg og bad, saalænge de led under Samvittighedens Kvaler, men da de snarere ønskede Rettelse for sin Sorg end Forladelse for sine Synder, brøde de sig aldeles ikke om, hvorledes de bleve Følelsen af sin Straffthedighed kvit, saasandt den bare kom væk. Men ved at faa den bort paa urette Maade høstede de ingen Rytte deraf, men bleve med alt sit Stræv kun mere ugudelige og forstøffede. Dette gjorde mig bange, og jeg bad derfor desto flittigere til Gud, at det ikke maatte gaa mig ligeledes.“

(John Bunyan.)

(Af en Ordinationstale.) Vi vide det, kjære Brødre! en vantro Videnskab

har i „disse sidste Tider“ førgeligt foregribet sig paa Guds hellige Ord, „lagt til og taget fra“, ja gjort Guds aabenbarede Ord til Digt og „forvendt Guds Sandhed til Løgn“. Den træder op med stor Driftighed som Friheds og Oplysnings Talsmand med blendende Slin af Sikkerhed i sine Gisninger, med stolte Fordringer paa Forkastelse af den ensfoldige Bibeltro som gammel Overtro og Obskurantisme, med megen Anseelse i Verden, ja med Verdensviddommens Glorie om sit Hoved, saa at „endog de Udvalgte skulde forføres, om det var muligt“. O! lader os dog ikke bedrages! Det er alligevel en Visdom uden Livets Sød og uden Livets Brød, og hvad den byder saa dristigt frem istedetfor Guds Sandhed, det har skiftet, og det skifter saa fort, som Dagene gaa, det er som Stygger ved Aftenstid, der jo længere de blive, desto snarere forsvinde de. Ifte „Menneskeviddoms overtalende Ord“, kun Guds Ord, det Ord, som kommer ned fra Lyshenes Fader, lever og bliver til evig Tid. Dette er os givet af Himmelen som den Regn og Sne, der nedfalder og vander Jorden og gjør den frugtbar; og Himmelenes Dydde er i det; jo dybere Blik man gjør i det, jo flere Stjernerader kommer der frem; men over Menneskelivet paa Jorden og dets Maal kaster det et Lys forklarende som den høie Middagsjol. Og dette Ord har sandelig staaet sin Prøve baade med Livets Sød og Livets Brød; det have vi, det tage vi, det skal vi som Herrens Sendebud og ifte vore egne, igjen give Menneskene saaledes, som det er os givet, og saaledes som det, grebet af os og indforlivet og bevaret i vor Sjæl og Hjerte, udstrømmer i et levende, personligt, for enhver Personlighed eiendommeligt, men af Guds Mand helliget Vidnesbyrd, og stadfæstes af et Liv i det

samme Ords Lys. Saaledes skulle vi prædike Ordet som de, der høre os selv under dets Tugt og ifte tænke høiere om os selv, end det bør os at tænke; men tænke saa, at vi „i al Ydmyghed forekomme hverandre med Erbødighed“, og dog paa samme Tid prædike Ordet uden Menneskefrygt med al sømmelig Frimødighed, fordi det er Guds Ord, selv om vi derved skulle komme i Strid med det, som kalder sig „Tidens Fordringer“; vi skulle ifte lade Ordet „blive svævende over Tilhørernes Hoveder i ubestemt Almindelighed“, men lade det tale til dem om, hvad deres virkelige Tilstand kræver, hvad der virkelig forurodiger dem, alvorligt eller mildt, straffende eller trøstende, efter som Anledning er, og saaledes „ anbefale os ved Sandhedens Aabenbarelse for Menneskenes Samvittighed“. Det er Ordet om Synd og Naade, vi have faaet at prædike, Ordet om Omvendelse fra de ugudelige Veie og de uretfærdige Tanker, Omvendelse til den Gud, som er saare rede til at „forlade Misgjerning, Overtrædelse og Synd“, og som ved Evangelium indbyder alle Tørstende til Naadens uudtømmelige Bænde i Kristo Jesu. Det er Livet og Døden, vi skulle foreholde Menneskene — Døden i Synden og Livet i Gud — Døden i Synden, enten det er i aabenbar Strid med Guds hellige Lov, eller det er i en finere Skikkelse af falsk Frihed, eller det er i farsæist Hovmod og Egenretfærdighed, men Livet i Gud, i Trøst paa ham, som af Naade retfærdiggjør de Ugudelige og frembringer en ny Skabning i Kristo ved sin Hellig-Naand, virkende i Ordet og Sakramenterne, som da han svævede over Vandene i Skabelsens Morgen. Ifte hvad vi vil have sagt, men hvad han vil have sagt, skulle vi forkynde og sige til Menneskene. Ja, her er

Formaning til fuld Trostfab imod Drødet og dermed tillige til slittig Granskning i Guds Ord, Granskning under Bøn om Guds Aands Oplysning for atter under Bøn at række det troligen til Sjælene efter Behov. „Du Menneskesøn“, lyder Herrens egen udtrykkelige Formaning til hans Sendebud (Ezef. 3, 10. 11. 17. 19), „alle mine Ord, som jeg taler til dig, optag dem i dit Hjerte, og hør dem med dine Øren, og tal til dit Folks Børn: Saa siger den Herre Herre, — hvad enten de høre eller lade det være — til Vægter har jeg sat dig over Israels Hus, og du skal høre Ord af min Mund, og advare dem fra mig. Naar jeg siger til den Ugudelige: Du skal viselig dø, og du ikke har advaret ham og ikke talet for at advare den Ugudelige for hans ugudelige Veie for at holde ham ilive, da skal han, den Ugudelige, dø i sin Misgjerning; men hans Blod vil jeg kræve af din Haand. Men naar du har advaret den Ugudelige, og han ikke vender om fra sin Ugudelighed og fra sin ugudelige Veie, da skal han dø i sin Misgjerning, men du har reddet din Sjæl.“

Kjære Brødre! saa tager da nu Trosten af vort Tertsprog, idet I idag fremstille Eder for at modtage det Vægter- og Vidne Embede, hvortil I alt have modtaget Kaldet. Tager Trosten, at Guds Ord ikke skal vende tomt tilbage, — men tager ogsaa Formaning. Begynder med selv at optage Ordet i Eders Hjerte, ja begynder og ender hver Dag dermed; I blive dog

aldrig færdige. Og endnu Et: Der er en Dør, hvorom Herren har sagt: „Banker, saa skal Eder oplades“ — gaar ind ad den hver Dag, saa skal vel hans Ord ogsaa i altid rigere og rigere Fylde gaa ind som Svar hos Eder. Bærer det saa frem af Eders Hjertes Liggendefø til Menneskene som Udsæd for Livet og Brød for Sjælene, som det Bedste I ved, og deler det retteligen efter Behov ikke blot som Tælere, men som levende Vidner om Sandheden, bedende til enhver Tid med al Bøn og ydmyg Begjæring. I skulle daglig give, I trænge ogsaa til daglig at faa, og Bønnen faar. Eders Embede er et Bønnens Embede, saa vist som det er Ordets Embede, et Embede, hvorom det særligt hedder: „Vaa-ger og beder!“ Bedende skulle I frembære Ordet om Synd og Naade i Eders Folks Forsamlinger, bedende skulle I staa ved Døbefunten, bedende ved Madverbordet, bedende ved Syge- og Dødsleiet, bedende gaa til al Eders Gjerning i Jesu Navn. Bønnens Aand lægge selv hver Tid en varm og levende Bøn I Eders Hjerte! Ogsaa vi ville bede for Eder, idet vi under Haandspaalæggelse overantvorde Eder det hellige Embede i Guds og vor Herres Jesu Kristi Menighed*).

(Biskop A. Grimelund.)

*) Brudstykket udgjør Slutningen af en Ordinationstale holdt i Thronhjems Domkirke i Januar 1873 over Terten, Ef. 55, 10. 11. Hele Talen findes aftrykt i Pastor Bernhoffs „Kirkelig Kalender“ for 1877. Red.

Dronning Karin.

Det hænder ikke saa sjelden, at en Mand fra en ringe Stand springer sig op til den høieste Hæder og Værdighed, ja bestiger Thronen. Sjeldnere er det derimod at høre om Kvinder, at de fra en simpel og ringe Herkomst have sounget sig op til Magt og Ære, saa deres Navne efter mange Slægters Forløb endnu straalet i Historiens Glans. Dog gives der saadanne, ja endog saadanne, som fra en simpel Hytte er hævede paa Thronen. Keiserinde Katharina af Ruslands Historie ligner næsten et Eventyr, saa forunderlige er Omvejlingerne i hendes Liv. Og saa vort Broderland Sverige har en saadan Kvinde at fremvise, og om hendes Livs Historie ikke er saa eventyrlig som Keiserinde Katharinas, saa er den renere og hendes Skikkelse ædlere og mere ophøiet. Hendes Liv er rigt paa de selsomste Omstikstelser, og hun havde rig Anledning til at prøve Sandheden af vor gamle Digters Ord:

„Forderigs Guld
er prægtigt Muld.

Himlen er ene af Salighed fuld.“

Karin Maansdotter var født i Maret 1549. Hendes Fader var Korporal, og det synes, som om det ikke var saa godt for ham at skaffe sig og Sine dagligt Brød; thi det berettes, at da hans lille Datter Karin voxte til, maatte hun, for at tjene lidt til sig og sine Søskende, sidde paa Torvet i Stockholm og sælge Nødder og Frugt. Hun var et yndigt og vakkert Barn, og hendes blide, elskværdige Væsen tiltrak sig de Forbigaaendes Opmærksomhed. Ja Kongen selv, Erik den 14de, fæstede sit Blik paa den unge elskværdige Pige, og hun slap derfor snart at sidde paa Torvet og sælge Frugt. Kongen tog sig af hende og

overgav hende til sin Søster, blandt hvis Jomfruer hun voxte op. Her udviklede den spæde Knop sig til en yndig duftende Rose, rig paa Æfjønhed og Ynde, men endnu rigere ved sit Hjertes Egenstaber, stille Ydmyghed og Kjærlighed. Hun glemte ikke i Lyffkens Solstien sine fattige Forældre og Søskende, men hang ved dem med barnlig Kjærlighed og sølte sig ikke, som desværre saa Mange gjør, naar Lyffen smiler til dem, for „stor“ til at vedtjende sig sine Forældre og sit fattige Hjem.

Førend vi gaa videre, er det nødvendigt først at betragte lidt nærmere den Mand, der hævede Karin op af Ringhed til Hæder og Glans, nemlig Kong Erik den 14de. Erik var den ældste Søn af den berømte Konge Gustav Vasa og besteg Sveriges Throne efter Faderens Død 1560. Han var udrustet med herlige Mandens og Legemets Gaver. Han havde nydt en god Opdragelse, lært mange fremmede Sprog, talte og skrev godt for sig og besad ypperlige Mandsevner. I legemlig Henseende var han ligesaa herlig udrustet. Han var stor, stærk og velvoxen, overmaade vakker af Udseende og øvet i alle de Fdrætter og Færdigheder, som man i den Tid lagde sig efter. Men ved Siden af disse store Fortrin var der ogsaa hos Erik Skyggesider, som snart fordunklede hans gode Egenstaber. Han var hastig og opfarende, stridbar og meget mistænksom, haard og grusom. Han var ofte meget vaklende og lod sig lede af flette Raadgivere. Da han ikke forsøgte at bekæmpe sit Sind, men gav Lidensstaberne frit Løb, blev det værre og værre med ham, ja det gik undertiden over til rent Vanvid, især naar Samvittighedens Kvaler

greb ham efter grusomme Handlinger. Saaledes blev hans Regjering ulykkelig for Sverige, og han selv maatte nedstige fra Thronen og dø i Glendighed.

Nogle Træk af Erits Liv vil vise os hans Sind. Erit havde en yngre Broder, Johan, som af Faderen havde faaet Finland, og en endnu yngre, Karl. Med disse, men især med Johan, laa Erit altid i Strid. Johan giftede sig mod Broderens Villie med en Prinsesse fra Polen og laante den polske Konge en Pengesum. Erit lod derfor sin Broder erklære for en Landsforræder, tog ham og hans Gemalinde til Fange og kastede Broderen i Fængsel paa Gripsholm Slot. Johan domtes til Døden, men Dødsdommen udførtes ikke. I et af sine mørke Dieblitte lod Erit, pint af Samvittighedsnag, Broderen løslade, og kort efter maatte han selv vandre ind i det Fængsel, hvor hans Broder havde siddet i mange Aar.

Men endnu grusommere og trosløse handlede Erit mod den mægtige Slægt Sturerna. Disse, hvortil Sveriges ædelste og bedste Mænd horte, havde altid tjent Kongen og Færelandet med udmærket Trofast og Dpofrelse; men Erit syntes, de var for mægtige, og frygtede dem. Hans onde Raadgiver, Förän Persson, ophidsede Kongen mod dem. De vigtigste Medlemmer af denne Slægt indbødes af Kongen til et Besøg paa Slottet Svartfjo; de kom uden at nære nogen Mistanke, men blev alle kastede i et haardt Fængsel. Kongen nedsatte strax en Domstol, og denne domte to af Fangerne til Døden. Kongen forlangte, at Rigsdagen skulde erklære Fangerne for skyldige, men Rigsdagen forsvarede dem. Forbitret forlod Erit Modet og ponsede paa at ramme de Ulykkelige. En Dag begav han sig til Sturernes Fængsel. Udenfor hørte man den

ene af de Fange — Niels Sture — synge:

„Maa jag olyckan ej undgaa,
men ogunst faa
af verden och dess förste,
saa vet jag dock en säker konst
att söka gunst
hos Gud, som mig kan trösta!“

Men Kongen styrkede med dragen Dolk ind i Fængslet og faldt over Niels, der laa i Sengen, med de Ord: „Er du her, din Forræder?“ Niels svarede, idet han sprang op og faldt paa Knæ for Kongen: „Jeg er ingen Forræder, Eders Majestæt, men har tjent Eder trofast og uvovet mit Liv for Eder!“ Men Kongen stødte ham Dolken i Armen, saa den blev siddende. Niels Sture trak Dolken rolig ud, tørrede Blodet af den, kysede dens Fæste og rakte Kongen den med de Ord: „Naadige Herre, staa mig! Jeg har ikke fortjent Eders Unaade!“ Erit svarede blot: „Hør, hvor den Skjælm kan bede for sig,“ hvorpaa en af Kongens Følge stødte sit Spyd gennem Diet paa den Ulykkelige, der endnu raabte: „Naadige Herre, staa mig!“ Men Kongen svarede blot: „Hør, den Forræder taler endnu,“ hvorpaa man gav den Ulykkelige Banesaar. Derpaa styrkede Kongen ind til den Myrdedes gamle, æroverdige Fader, kastede sig paa Knæ for ham og raabte: „For Guds Skyld, kjære Frænde, tilgiv mig, hvad jeg har gjort imod Eder!“ Den Gamle svarede: „Alt, hvad Eders Majestæt har gjort imod mig, vil jeg tilgive Eder; men er der nederfaret min Søns Liv Noget, skal I staa til Ansvar derfor hos Gud.“ Kongen styrkede ud, og den gamle Fader med mange af hine Frænder myrdedes kort efter af Kongens Tjenere. Efter denne skræffelige Ugjerning grebes Erit

saaledes af Samvittighedsnag, at han styrkede ud i Skoven, hvor han slakkede om i usle Klæder Dag og Nat og jamrede sig. Guds straffende Haand saldt tungt over den ulykkelige Konge, og det var kun med stor Noie, det lykkedes at faa ham tilbage til Slottet. I Begyndelsen gjorde han nu alt muligt for at stille sin Samvittigheds Rvaer; han skjenkede de Myrdedes Esterladte store Summer, lod sin onde Raadgiver Jörran Persson dømme til Døden og løslod sin Broder Johan af Fængslet. Men efter kort Tid var Erik atter som før.

Andre Handlinger af Erik vise os hans vaklende og ustadige Sind. Saaledes ijar hans mange Frierier, hvormed han bortodslode Landets Penge og gjorde sig selv latterlig. Han friede paa en og samme Tid til flere udenlandske Prinsesser og sendte Sendebud afsted, der kostede mange Penge. Men der kom Intet ud af Alt, da Erik selv forspildte sin Sag ved sin Vaklen og Egenfindighed. Disse Træk af Eriks Liv maa være tilstrækkelige til at vise os hans Sind.

Karin Maansdotter vogte imidlertid op hos Kongens Søster. Det synes, som om Kongen snart folte sig draget til den yndige, barnlige Pige. Dog nærede han neppe i Begyndelsen nogen Tanke om at ægte hende. Hans mange Frierier foregik just paa denne Tid. Imidlertid maa Eriks Følelser for Karin have vogret for hver Dag og være blevne til en varm og inderlig Kjærlighed. Dog saa Karin elskede ham igjen, ikke som Konge, ikke for Glansens og Vrens Skyld, men med sit varme, fulde Hjerte. Saaledes vaagnede vel efterhaanden det Forsæt hos Kongen at hæde Karin op ved sin Side som Sveriges Dronning, idet Kirken velsignede deres Forbindelse. Men her var der naturligvis mange

Bansfeligheder at overvinde; at en Konge i loovligt Egtekab forener sig med en fattig, simpel Pige, deler sin Magt med hende og sætter Kronen paa hendes Hoved, er noget Uørt. Kongens Slægtninger reiste sig mod dette Forsæt. De havde Intet imod, at han levede i et syndigt Forhold med hende; de spurgte ikke om den guddommelige Lov; men de kunde ikke udholde den Tanke, at de — Prinsjer og Prinsesser af kongeligt Blod — skulde boie sig for en fattig Korporals Datter og ære hende som den første Kvinde i Landet. Paa samme Maade tænkte den fornemme og mægtige Adel i Almindelighed. Giftermaalet modarbejdedes saaledes fra alle Kanter. Men Eriks Kjærlighed til Karin var ikke en hurtig oplussende Følelse uden Dybde og Styrke. Han elskede hende virkelig med hele sit Hjerte og vilde derfor opbyde Alt for at sætte hende ved sin Side paa Thronen som sin Hustru. Hertil kom, at Eriks Stivsind og Egenfind ikke tilod ham at lytte til Klogskabens og Fornuftens Stemme.

Nok er det, den 4de Juli 1568 feirede Kong Erik sit Bryllup paa Stockholms Slot med Karin. Dagen efter kronedes hun i „Storkyrkan“ af Erkebispnen til Sveriges Dronning.

Saaledes sad den fattige Pige ved Kong Eriks Side paa Thronen. Men hun fik ikke vandre paa Roser. Hun fik rigelig af de mørke og tunge Timer her i Livet, saa det saandedes paa hende:

„Tidt ere Bryst under dyrebart Snykke fulde af Sorrig og tærende Harm.“

Allerede paa Bryllupsdagen fik hun en Forsmag paa, hvad der ventede hende. Ungen af Kongens Brødre var tilstede, skjønt Kongens ene Søster samme Dag feirede sit Bryllup paa Slottet. Det siges, at Dronning Karin selv advarede

Brødrene mod at komme, da der kunde være Fare for deres Liv. Ingen af Sveriges mægtigste Adelsmænd var tilstede. De samlede sig just nu i Vadstena og overlagde med Kongens Brødre, hvorledes de skulde styrke ham fra Thronen. Kongens Søstre viste hende under Brylluppet tydeligt sin Harm og Bitterhed. Men Dronning Karin lod ikke de onde Følelser faa Magt over sit Hjerte, hun blev den samme, lige ydmyg, elskværdig, blid og from som før. Overalt var hun rede til at hjælpe, at lindre Nøden. Hun var Kong Eriks gode Mand: naar han lyttede til hendes blide, hjærlige Ord, handlede han, som en kristelig Konge bør; men naar han fulgte Förän Perssons onde Raad, var det Høngjerrighed og Grusomhed, som ledede alle hans Handlinger. Saa kom Samvittighedens Kvaler, og saa maatte han tage sin Tilflugt til sin milde, stille Hustru, der søgte at læge Sjælesmærene. Hun havde en stor og vanskelig Gjærning at udføre.

Kong Erik sølte sig ogsaa altid bunden til hende med en inderlige Kjærligheds stærke Baand. Man har endnu en Sang, der siges at være forfattet af ham, hvori han udtaler sin inderlige Kjærlighed til hende. I denne heder det:

„Har Karin icke land og skatter,
saa har hon dock det jag begär,
den kärlek hon mig med omfattar,
är mig fast mer än guldets kär.
Hvar maa följa sitt eget sinn;
kär haaller jag herdinnan min.

Blänker hon ej aff gyllne smycke,
saa blänka dock hennes ögon skön.
Alldeles är hon i mitt tycke,
fast hon för andra syns gemen.
Hvar maa följa sitt eget sinn;
kär haaller jag herdinnan min.“

Men snart maatte Karin nedstige fra den Throne, hvortil Erik havde ophøiet hende. Dagen efter Brylluppet fik Erik Budskab om, at hans Brødre Johan og Karl med de mægtigste Adelsmænd ryfede mod ham. Erik rustede sig til at møde dem, men hans Sag var tabt. Først faldt hans Raadgiver, Förän Persson, der forlangtes udleveret; han blev levende raddbrættet. Derpaa blev Erik selv tagen til Fange af Brødrene og maatte nedstige fra Thronen. Han satte sig i et haardt Fængsel, først paa Stockholms Slot, siden paa andre Slotte rundt om i Landet, og fik god Anledning til at betænke Guds straffende Retfærdighed. Ydmyg tiggede han nu den Broder om Raade, han for havde behandlet med Haardhed og Grusomhed. „Jeg er nu“ — skriver han til Johan — „i min Broders Magt og venter derfor ikke at blive behandlet som en Træl og Fange. Dvertimod vil Ederes fyrstelige Høihed af kristelig Mildhed, broderlig Velvillie og ridderlig Høimodighed lade mig behandle mildt og menneskeligt, at ikke jeg og min stakkels Hustru skulde miste vort Liv i et haardt Fængsel.“ Men Johan gjengjældte Ondt med Ondt og behandlede sin Broder med Haardhed og Grusomhed. Han lod ham hensmægte i et haardt Fængsel, hvor han led Mangel paa det Nødvendigste. Til Fangevogter satte Johan Guslav Stenbock, der plagede Erik paa enhver Maade, ja endog tilføiede ham grove, legemlige Mishandlinger. Erik klager ogsaa bittert: „Jeg har maattet sidde i et haardt og ubarmhjertigt Fængsel, hvor der er sleet mig af den Fortræd, som kan optænkes mod en fangen Mand. Nogle Dage har de givet mig Mad og lidt Drifke; nogle Dage har jeg haft Mad, men intet Fad; andre Dage Drifkefar, men ingen Mad. Nogle Dage

har jeg ikke havt Lov til at sove i Ro, andre Dage hverken havt Klæder eller Sko. De har plaget mig med Forsmædelser, Eder, haarde Ord og Trusler og overfaldt mig med Sværd, Daggert og Bøsser. De har rykket og sledet i mig og taget alle mine Giendele, Guds, Vorn, Helsen og Sundhed fra mig. Men af alle disse Plager piner ingen mig saa meget som den, at de i 8 eller 10 Søndage har taget Guds Ord fra mig, saa at ingen Prest har maattet forkynde det for mig, og da jeg selv vilde forkynde det for min Hustru, har de forbudt hende at høre det, saafremt hun vilde beholde sine Børn hos sig." Erik bad Broderen om at maatte faa gaa i Landsflygtighed. „Verden er stor nok til, at endog Brodres Had ved Landenes Fjernhed kan stilles." Han bad om at faa nyde den Trøst at omgaaes med sin Hustru; men Kong Johan var ubevægelig og lod den stakkels Broder vansmægte i Fængslet.

Dette var haarde Dage for den arme Karin: at vide, at den, hun elskede, led saa haardt, uden at hun kunde træde ham nær og trøste og pleie ham i hans Glendighed. Efter lang Tids Forløb fik hun endelig paa gjentagne Bønner Lov til at besøge sin Mand i Fængslet. Hoor gjerne vilde hun ikke dele al Nød og Glendighed med ham! Men det nægtedes hende; hun stiltes atter fra ham. Kong Erik flyttedes fra Fængsel til Fængsel; men den trofaste, opofrende Hustru fulgte stedse efter. Da hun ikke fik Tilladelse til at besøge ham, indsendt hun sig hver Dag, fortalles det, udenfor Fangens Vinduer og samtalede med ham, indtil ogsaa dette forbødes hende, og hun maatte forlade Byen uden endog at faa sige sin Mand Farvel. Erik ventede

hende hver Dag som før og raabte paa sin elskede Hustru; men hun kom ikke. Tilfældt ophørte han at raabe paa hende og troede, at ogsaa hun nu havde forladt ham. Dette smertede ham mere end alt Andet. De gjensaa ikke hverandre mere i dette Liv. Erik førtes til Drubhus Slot, hvor Døden endelig gjorde Ende paa hans haarde Lidelser den 26de Februar 1577. Man tror, at Kong Johan ved Gift befriede sig fra den Frygt, han nærede for Broderen. Den dybt sorgende Karin fik af Kong Johan en Kongsgaard i Finland, hvor hun levede mange Aar æret og elsket.

Der fik hun Leilighed til at gjengjælde Gustav Stenbock for hans Grusomhed mod hendes Mand. Stenbock blev som en Forræder fangen og studd paa Hertug Karls Befaling. „Du har lagt Haand paa vor Broder Erik," sagde Hertugen, „og din Mordlyst efterstræbte hans Liv; derfor skal du nu ikke undgaa Straffen." Hans Lig nedgravedes i Skoven til et Kov for vilde Dyr; men Dronning Karin begav sig derhen, lod Liget opgrave, svøbte det i Linned og begrov det i indviet Jord.

Dronning Karin havde med Erik fire Børn; den ene af hendes Søner, Gustav, endte sit Liv langt borte i et fremmed Land, uden at den omme Moder kunde trykke hans Dine til i Døden.

Karin Maansdotter staar som et lysende Exempel i Sveriges Historie paa en om, trofast, opofrende Ægtefælle, en mild, stille og ydmyg Kvinde, der ikke lod sine Dine blændes af Stoltthed under Lyffens Solstin, og som derfor ogsaa havde Kraft til med stille Taalmodighed at bære de tunge Dage.

(„Læsn. for Folket".)

Forfjellige Slags Notitser.

Fra Tucson, Arizona, skrives, at Rygterne om nye Gulddopdagelser i nedre Kalifornien holde sig; men det siges, at Jngen uden de der boende Indianere ved noiaigtigt, hvor disse Guldfelter er beliggende.

— Kjempebroen over East River mellem New York og Brooklyn aabnedes den 24de Mai. Dens Længde angives til 5,989 Fod og Bredden til 85. I Midten er en ophoiet Bei for Fodgjængere, paa begge Sider af den er der Jernbanespor og udenfor disse igjen paa hver Side er 19 Fod brede Kjøreveie. Høiden over Vandfladen er om Sommeren 135 Fod, om Vinteren, formedelst Kuldens Indvirkning, lidt mere.

— Den amerikanske National Educational Association vil holde sin 22de aarlige Generalforsamling i Saratoga fra 9de til 12te Juli forstkommende. Som Diskussionsemner er opførte Normalstoler (: Lærerstoler, Skolelærerseminarier), Haandgjerningsstoler og Elementærundervisning. Afhandlinger vil blive oplæste af Hr. John Eaton fra Washington, D. C., Prof. G. S. Hall fra Baltimore, B. G. Northrup fra New Haven, Prof. Felix Adler fra New York, Prof. L. R. Lounsbury fra Yale College og flere.

— Bismarck gik af med Seieren i Kampen med 8—10 andre Byer, om hvilken af dem der skulde blive Dakotas Hovedstad. Spørgsmaalet afgjordes ved Møde af Kommissionen i Fargo Tordag den 2den Juni. Ved den 9de Afstemning fik Bismarck 5 Stemmer mod 4, som var delte mellem 3 andre Byer. Resultatet modtages med Glæde

overalt paa faa Undtagelser nær. De Byer i sydlige Dakota, som haabede at faa Hovedstaden, er naturligvis hver for sig misfornøiede, fordi det ikke blev faa, men faa glæde de sig paa den anden Side over, at ingen af deres Rivaler heller fik den, og hver for sig troster sig med, at naar Territoriet engang deles, faa skal de faa den nye Hovedstad. Bestyrelserne for Bestikkelse udeblive naturligvis ikke, men de er heller ikke faa almindelige, som man kunde have ventet. Territoriet faar af Bismarck \$100,000 i Penge og 320 Acres Land i eller ved Byen. Det er knapt 10 Aar siden, at Northern Pacificbanen naaede Missourifloden der, hvor Bismarck nu ligger, og før den Tid var der kun 3 hvide Mænd, som havde nedsat sig der, nemlig Aaret før. Byen kaldtes først Edwintown, men Navnet forandredes temmelig snart til Bismarck; der var en stor Eisstrømning, men mange af dem, som nedsatte sig der den Gang, er der nu ikke længere; de blev kjede af at vente paa Rigdom. Byen var længe berøgtet som et Tilholdssted for Løve og Røvere, men i de senere Aar er det blevet bedre i denne Henseende, ligesom Befolkningen stadig har tiltaget, faa der nu er 3000 Indbyggere. Byen har 10 Hoteller, 4 Kirker, 2 Banker, 1 daglig og 2 ugentlige Aviser, Møller, Teglværk o. s. v. Det meste af det omkringliggende Land er optaget, blandt andet kjøbte Ex-President Hayes i 1878 en Farm 5 Mil fra Byen, og han eier den endnu. Ved Painted Woods, 20 Mil nordenfor Bismarck, er større scandinaviske Sætteligheder.

Den eneste Jernbane, Bismarck endnu har, er Northern Pacificbanen, men haade Milwaukee- og Chicago og North-

vestern-Banerne ventes med det Første at forlænge sine Linier did.

(„Fergus Falls Ugeblad“.)

— Et engelsk Kompagni har kjøbt 1,800,000 Acres Land i Texas for \$3,000,000. Det heber, at Landet skal indgjerdes, og at Gjærdet i en Strækning af 200 Mile vil danne Grændsen mod Indianerterritoret.

— Bestyreren af Patentkontoret i Washington anslaar Kontorets Indtægter for indværende Aar til \$1,200,000. Patentkontoret er en af de offentlige Indretninger, som bærer sig selv uden Tilflugt af Skattekammeret.

— Sydstaterne er meget rige paa Tommerstove; man har beregnet, at Texas alene vilde kunne forsyne hele Landet med Tommer i 100 Aar; tre Fjerdedele af Nord-Carolinas Territorium angives at være Skovland; Louisianas Tommerstove dækte et Areal af 15 Millioner Acres; et stort Belte af Naalestov strækker sig over den sydlige Del af Georgia og Alabama til de Elve, som falde i Bugten ved Mobile, og Arealet af Georgias Naalestove alene angives til 11,500,000 Acres. Langsmed Mississippis og dens Bisfloder er der uhyre Trakter med Cottonwood-Træer; dette Træ naar en Høide af 75 Fod og giver kvistfrie Planter fra 4 til 6 Fod brede. Der er dem, som tro, at Maines og Michigans Tommerdrift med Tiden vil blive forflyttet til Florida og Louisiana. Til Mastetræer skulde vi dog tro, at man vil foretrække dem, der vøge i de nordlige Stater; vi har hørt kyndige Folk sige, at de nordligere Bredders langsommere Væxt giver Træerne en større Tæthed og Styrke; herfra maa dog undtages enkelte ualmindelig haarde og stærke Træsorter, som ikke vøge paa de nordligere Bredder,

f. Ex. Mahogni, Ibenholt og Poffenholt.

— Biskop Berry (Episkopal) har faaet \$30,000 stillet til sin Naadighed til Oprettelsen af en Opdragelsesanstalt for kvindelig Ungdom i Iowa. Anstalten vil blive lagt i den By, som dernæst betænker den med den største Gave i Bygninger, anden fast Eiendom eller Penge.

— Aviserne bringe Nygter om, at der ved Mineral Wells i Texas skal være opdaget en underjordisk Hule, der i Størrelse endog skal overgaa den bekendte Mammuth-Hule i Kentucky.

— Den australske Regjering har taget Ny-Guinea i Besiddelse. Ifølge Oplysninger, meddelte forleden i det engelske geografiske Selskab, er denne Gruppe, der som bekendt er beliggende Nord for Nyholland, større end Borneo og næsten saa stor som England, Skotland, Irland og Frankrige tilsammen.

(„Magbl.“)

— En Mand i Eldorado, Illinois, fandt forleden tre Tidollar-Guldstykker i Maven paa en Fisk, og George Wah, Vinden, Ill., fandt et \$20.00 Guldstykke i Plougjuren, da han ploiede.

— Robert White, Princeton, Indiana, legede med et Stykke Vidstælader og lod det for Moro Skjld springe mod sit ene Dæ; deraf opstod der Betændelse i Diet, og han maatte lade det udtage for at frelse det andet.

— Quebec er en meget besøgt Skibs-havn; op til 13de Juni dette Aar var der allerede ankommet 223 Seilsibe.

— Ifølge en i Januar Maaned sidstleden optagen Fortegnelse har Preussens 2,403,289 Heste, 572 Mulæsler, 6,313 Hæsler, 8,735,596 Stykker Hornkvæg,

14,716,732 Faar, 1,672,370 Geder og 5,801,784 Svin.

— In a paper read before the Chicago Historical Society a few nights ago the Hon. E. C. Larned estimated the number of human lives lost in the great fire at upward of 300, but said there were no means of getting at the exact number. Speaking of the work done by the Chicago Relief and Aid Society, he said it handled over \$5,000,000 in money alone

and accounted for every dollar; that it received contributions of money, food, or clothing from every State in the Union and almost every country on the globe; that it assisted 156,968 persons, all but 21,692 of whom were of foreign birth, and that it built 7,983 houses for persons unable to rebuild with their own means, and that every one of these had repaid the society the money borrowed for that purpose.

D v e l o h.*)

I Hermannsburg Menighed er et Skovhus, beliggende omtrent $1\frac{1}{2}$ Mil borte fra Kirken; Stedet heder Dveloh og ligger midt i Skoven. Omtrent en Fjerding Bei længere borte er der en vakker Bøgeskov, kaldet „Buchhorst“. Der har der i gamle Tider boet to Bønder ved Navn Dremes og Hinz. Begge vare fromme og gudfrgtige og den dyrebare lutheriske Kirke hengivne af ganste Hjerter. Det var i Trediveaarstrigens Tider, de levede; og i alle de Trængsler, som denne jammerfulde Krig førte med sig, havde de sin gode Andel at bære med, har ogsaa gjerne Alt, for Guds Skyld. Omendstjont de flere Gange vare blevne aldeles udplyndrede af de katholske Soldater, havde de dog beholdt det, som var dem kjærest, nemlig deres Bøger: Bibel, Psalmebog, Huspostille og Katechismus. De havde ogsaa disse nødig, thi Almueskoler gaves der endnu ikke dengang. I hele Hermannsburg Kirkefognd gaves der kun e n

Skole, og til den gif Børnene kun et Aar, eller ogsaa kun et halvt, nemlig før deres Konfirmation. Forøvrigt maatte hver Husfader selv agere Skolemester. Og det maa i mange Henseender have været en herlig Tid. Hver Aften nemlig, naar Skorstensilden blev optændt i den saakaldte Flett, og Kvinderne vare beskæftigede med at koge, samlede Husfaderen med alle sine Husfolk, Børn, Drengene og Piger om Ilden. De Smaa blev da underviste i Bogstavering og Læsning, hvormed Drengene og Pigerne troligt bistode Husfaderen. Derpaa tog man Katechismen frem, nogle aandelige Sange blev sungne, et Udsnit af Bibelen blev forelæst og samtalen over, hvorved der blev talt Meget, som var helt vakfert og opbyggeligt; man erindrede ogsaa Landets gamle Historie, Sagn og Fortællinger, som vare gangne i Arv fra Fædrene til deres Børn; der blev talt om nedarvede Forstrifter, Sæder og Skikke, og denne Aftenstund var saa be-

*) „Guldæbler i Sølvfaaler“, Fortællinger af Ludvig Harns.

hagelig og lærerig, at Gammel og Ung glædede sig til den hele Dagen. Men denne „Flett“-Stund var ogsaa et fast Bærn imod alle nye Forandringer, og man kan bevise, at de nye Skikke, d. e. de gudløse nye Skikke, først ere fulgte med Flett-Timernes Dphør. Denne „Flett“ med sin Skorsten var ligesom Husets Helligdom, saa at sige Husalteret. Manden kunde ogsaa da overstue hele sit Hus og raade Bod paa enhver Uorden. I det hele Hus gaves der gjerne kun en Dagligstue; men den blev for det Meste kun benyttet til at spise og spinde i og brugtes til Allesammen, Bedsteforældre og Forældre, Børn, Dreng og Piger; thi alle spiste ogsaa sammen, og man kjendte ikke til, at de Gamle havde deres saakaldte eget Stel. Ligesaa lidt ansaa man det for muligt, at Manden i Huset skulde have spist for sig selv og ikke sammen med sine Tjenere; Alt dannede en stor Familie. Jeg sagde ovenfor, at Folkene havde reddet fra Fjendernes Plyndringer det, som var dem kjærest, nemlig deres Bøger. Dette havde de iverksat saaledes. I enhver Dagligstue fandtes der af Husgeraad kun et stort Bord, et Faldbord, et Skab og nogle Træbænke og Skamler; men ved Siden af Døren stod en stor, med Læder beklædt Bedstefaderstol, paa hvilken Manden pleiede at hvile sig ud en Stund, naar han om Aftenen kom hjem fra Marken. Stolstedet, som ligeledes var beklædt med Læder, havde de løsnet, saa at det kunde slaes op og ned, og under dette Sæde vare Bøgerne forvarede; naar Sædet var slaet ned, var der Intet at se af dem, og Ingen anede, at de havde sin Plads der. Det var ogsaa nødvendigt, at de havde sine Bøger i omhyggelig Forvaring, thi i Tredivaarstrigen førte de katholske Sol-

dater en sand Tilintetgjørelseskrig imod lutheriske Bøger.

En Aften sad Fader Dremes, d. v. s. Manden i Huset, med sin Flok omkring Skorstenen, og de talte just om den store Seier, som de Lutheriske under den svenske General Torstensons Anførelse havde vundet ved Leipzig, og Husfaderen mente, at der vel nu snart var flydt Blod nok, og at Freden maatte være nær. Da traadte hans Nabo Hinz hastigt indad Døren og sagde: „Nabo, løs i største Hast dine Kreaturer og lad os flygte ind i Skoven; de Keiserlige ere kun en halv Mil borte.“ Man kom hurtigt paa Benene, Kreaturerne fik Mulekurve paa, saa de ikke kunde brøle; de saa Klædningsstykker, som vare forhaanden, og nogle Fødemidler bleve pakkede sammen, og saa gik det afsted ind i den tykkeste Skov, saa raadt og saa stille som muligt. Hinz sluttede Toget og stillede sig, da Kreaturerne vare bragte i Sikkerhed, bag et Træ, for at se, hvad Soldaterne vilde gjøre. Han behøvede ikke at vente længe; thi neppe et Kvarter efter spragede en klar Lue iveiret, begge Huse tilligemed Sidebygningerne stode i Flamme. Soldaterne vare blevene rasende, da de Intet havde fundet, og havde stukket Alt i Brand. Hinz skyndte sig nu efter de Andre ind i Skoven og fortalte dem Nyheden. Da faldt Alle paa Knæ og takkede Herren, fordi de havde reddet sit Liv og sit Kvæg, og det faldt Ingen ind at græde endog blot en eneste Taare; de kunde jo bygge sig Hytter i Skoven, og deres Hjertes hang ikke ved det Jordiske. Men hvorledes? hvad var det, som med en Gang afpressede Fader Dremes et saa dybt Suk, at Alle for ordentligt sammen af Stræk? hvad var det, som bragte de klare Taarer i Dinene paa den stærke Mand, som man endnu aldrig

havde seet græde? „Gudsfader Hinz,“ sagde han med en af Smerte halvt koalt Stemme, „Vore Bøger! vore Bøger! Al, de ere nu ogsaa gangne med i Ilden, vor og vore Børns eneste Stat og Trøst.“ Og se, da græd de Alle, Mænd og Kvinder og Børn, Drengene og Piger, som om deres Hjerter vilde krisne. Endelig sagde Bedstefader Hinz, en ottetiaarig Olding: „Stille, Børn! ere vore Bøger opbrændte, vor Gud og Frelser har ikke brændt med, ham have vi i Hjertet, og hans Ord have vi heller ikke blot i Bibelen, men ogsaa i Huskommelsen; jeg vil af mit Hjerte fremsige et Kapitel for Eder hver Morgen og Aften. Nu sloge de sig tiltaals, og han foldede sine Hænder og begyndte strax, og bad først den 23de Psalme og derpaa den 73de Psalme og endeligt det 8de Kapitel af Romerbrevet, alle Vers fra Begyndelsen til Enden. Mon ogsaa alle mine kjære Læsere havde kunnet gjøre det? spørger Eder selv engang i Stilhed, og hvo, som maa sige: „Jeg kan det ikke,“ den stamme sig ret af Hjertet! Ganste særligt Indtryk gjorde de Ord: „Om jeg end skal vandre i Dødsfjergens Dal,“ og disse: „For-smægter end mit Kjød og mit Hjerte,“ og disse: „Jeg er vis paa, at hverken Død eller Liv“ o. s. v. Da de nu Alle havde siddet der stille endnu en Stund, løftede de glade sine Hoveder iveiret, gavede hverandre Haanden og udbrod enstemmigt i de Ord: „Jeg bliver dog stedse hos Dig“ etc. Derpaa sov de roligt i Skoven og laa saa godt og varmt og saa sikkert under sin Guds Vinger og under Granernes beskyttende Grene, at Solen allerede skinnede imellem Grenene, da de vaagnede.

Kjørene bleve da mælkede for at skaffe en Morgendrik til Børnene, og derefter samlede Alle sig omkring Bedstefader

Hinz, for at erindre ham om hans Løfte. Den Gamle nølede heller ikke, men bad først den 27de Psalme, derpaa den 42de og 43de Psalme og endeligt det 12te Kapitel af Hebræerbrevet saa andægtigt, tro og sikkert, at Ingen kunde skjønne Andet, end at han forelæste dem af den store Bibel, som havde været under Lænestolen, og Alle bade Ord for Ord med paa de fleste Steder. Siden betragtede de taknemmeligt Oldingen, og efterat de først havde bedet, „Alles Dine“ etc., derpaa drukkert Mælk og endelig fremsagt „Takker Herren“ etc., bleve de Dvrigte i Skoven, medens de to Mænd, Dremes og Hinz, med sine Drengene begavede sig paa Veien til Stedet, hvor deres Huse havde staaet. Gamle Bedstefader Hinz raabte til Afsked ligesom drømmende efter dem: „Børn, ser ogsaa efter Bøgerne!“ Langsomt nærmede de sig Brandstedet, lyttede forsigtigt og saa sig omkring; men der var Intet at se og høre, Alt var dødsstille, og kun Fuglene hoppede og sang i Grenene. Endelig fik de Nie paa Brandstedet; men da de vilde løbe til, hørte de hist fra Hjørnet af Skoven, at Nogen sagte hntede sig nær Brandstedet. De vare Kristne, derfor gjorde de heller ikke som Presten og Leviten, men som den barmhjertige Samaritan; de gif hen til Stedet, hvorfra Klagen kom, og hvad opdagede de? To haardt saarede Krigssjolk, siddende paa deres tvende Bedstefaderstole ved Kanten af Skoven. Hvorledes vare de komne derhen? Krigssjolkene, som havde passeret forbi, havde havt disse Saarede hos sig; de havde for Svaghed ikke kunnet gaa videre, og man havde da besluttet at lade dem blive tilbage her. For deres Skyld at lade Hujene blive staaende, for at de dog kunde have Tag over Hovedet, dertil havde de stufede Krigeres optændte Kaseri, fordi de havde fun-

det Husene tomme, ikke kunnet befremme sig. Men for dog at bevise sine Kammerater et Slags Menneftelighed, havde de slæbt begge de gamle Stole ud af Husene hen i Skovkanten, sat de Saarede i dem og derpaa fuldendt deres Udelæggelsesverk, hvorpaa de Alle vare dragne bort. Og nu, da de Saarede saa de fire Mænd staa foran sig, hvis Huse deres Kammerater havde brændt op, ventede de intet Andet, end sin Død. Men ikke Brede eller Hævn, men Fred, ja salig Glæde straalende ud af hine Fires Ansigter; Gud havde jo reddet deres kjære Bøger. Nu maatte gjerne deres Huse være borte; Kriegerne bleve ikke behandlet som Fiender, men som Belgjorere; man bar dem ind i Stoven til de Dværgene, og da man saa Stolene der, og Sæderne bleve oplagne, og Bøgerne fandtes uftadte, da blev der en Taksigelse og Looptisning saa lydelig og saa salig, at sikkert Englene i Himmelen have jublet med; selv de smaa Børn løb til Bøgerne og kysjede dem andægtigt og glad. De tvende Krigsmænd bleve plejede som Blodsforvandte; man gav dem Mælk at drikke; man kunde jo nu ogsaa, da Mordbrænderistaren var dragen afsted, igjen hente Levnetsmidler fra Landsbyerne.

Man vilde ogsaa bringe de Saarede til den nærmeste Landsby; men de vare for svage og bade, at man vilde lade dem saa være i Skovhytten. Intet Kægede da nu de to Krigere mere, end Bedstefader Hinz's trofaste Tiltale ud af Guds Ord, og hans Bøn. De omvendte sig til den Herre Jesus endnu i den ellefte Time, lode sig ogsaa af Presten i Hermannsburg ræffe den hellige Nadvere, efterat de havde bekjendt sine Synder, modtaget den hellige Absolution og erklæret, at de troede paa Jesum Kristus, Guds enbaarne Søn, samt vare

overbeviste om, at Kristus i det velsignede Brød gav dem sit sande Legeme og i den velsignede Kalk sit sande Blod at æde og drikke.

Denne Nadvere var rigtigt en salig Glædesdag for Skovbeboerne. Men Gud vilde berede dem endnu en særegen Glæde. Thi da de saarede Krigsmænds sidste Time nærmede sig, kaldte de Bedstefaderen og de to Mænd til deres Dødsleie, takkede dem endnu engang med Taarer i Øinene for den Frelse, som de havde fundet for deres Sjæle, og testamenterede dem sine Soldatertrøier med Betydende om, at de efter deres Død skulde aabne Sømmene paa dem. Dette blev gjort, men først efterat de vare bleve ærligt begravne, og man fandt nu saa mange Guldstykker indsyede i Trøierne, at man ikke blot kunde gjenopbygge de nedbrændte Huse, men ogsaa Drengene og Pigerne fik en anseelig Belønning, og en ny Alterduk blev skjænket til Kirken. Men Eiendomsbesidderen af Hermannsburg anviste de to Krigsmænd en Plads i sit Gravsted, hvor der blev sat en Sten paa deres Grav. Denne Sten har ligget der, indtil Eiendomsbesidderens mandlige Stamme var uddød. Den har en latinff Indskrift*), som paa vort Sprog lyder saa: „I vor Herres Jesu Kristi Aar 1642 døde og begravdes her Fredrik Wenzel fra Böhmen og Martin Jurischits fra Lausitz, hvilte uden deres eget Vidende havde reddet Bibelen og ved Bibelen ere blevne evigt frelste.“ Paa den anden Side af Stenen stode de Ord: „Henrik Hinz og hans Søn Peter og

*) Anno 1642 Domini nostri Jesu Christi mortem abierunt et hoc loco sepulti sunt Fredericus Wenceslaus Bohemus et Martinus Jurischits Lusacius, qui biblia inscii servaverant et per biblia in æternum servati sunt.

Drems Johan have ladet denne Sten hugge for tvende Gjælden af dem, som fandtes i Landsknægtenes Troier."

To Aar efter Trediveaarskrigens Op-
hør nedrevre begge hine Bønder af egen
Drift sine Huse i Buchhorst og opbyggede
dem igjen i Landsbyen Weesen. Grun-
den var den, at efter hin Krigs Udelæg-
gelse havde Ulvene taget saadan Over-
haand, at de paa hint Sted ikke mere
havde kunnet værge sig for dem. Allerede
to Gange havde de med Nød og neppe
frelst sine Børn fra Ulvene, som allerede

havde havt dem i Gabet og slået dem
afsted; de troede da, det vilde være at
friste Gud at blive længere paa det
Sted. Hine to Gaarde ere endnu til i
Weesen og kaldes endnu Drems Gaard
og Hinz Gaard, omendstjont de nuvæ-
rende Besiddere allerede forlængst bære
andre Navne. Gud give os den Vel-
signelse af denne gamle Fortælling, at
vi stedse mere og mere blive saa hjemme
i Bibelen og saa faste i Troen, som de
Gamle vare!

Blandinger. — Nyt og Gammelt.

Fire Signals. TO THE MEM-
BERS OF THE DECORAH FIRE BRIG-
ADE: Until the Department is
furnished with a fire alarm and
new signals are adopted, you will
be governed by the following sig-
nals which will be struck from one
of the church bells.

1st. At four sharp strokes of the
bell, repeated three times at inter-
vals of a few moments, the mem-
bers of each company will at once
assemble at the company head-
quarters and await orders from
chief of brigade.

2d. The fire alarm will be a
continuous ringing of the bell;
same as heretofore.

The secretary of the fire brigade
will cause this to be published in
each newspaper in the city and
the foreman of each company will
issue an order to his company
reiterating the above and have

same published by posting a copy
in each company's room in order
that every member may be made
acquainted with the first signal.

G. Q. GARDNER, Chief Eng.

Skibsbremse. Under dette Navn
har en Opfinder ved Navn Adams i
Boston fremstillet et Apparat, der skal
tjene til hurtigt at stoppe et Skibs Fart
og derved formindste Faren for de nu
saa hyppige skæbnesvangre Sammenstød
mellem Skibe. Apparatet er ganske sim-
pelt og bestaar kun af to Jernlemmer
eller Binger, appasjet efter Skibets
Størrelse og ved Hængsler forbundet,
en paa hver Side, til Agterstevnen saa-
ledes, at de under almindelige Forhold
ligger forefter langs Raaringen, ikke
hindrer Skibets Fart, og holdes i denne
Stilling ved et Apparat, der kan udløses
fra Styrehuset. Efter dette, vil Bin-
gerne strax paavirkes af Vandet, bringes
ud i en Stilling perpendiculart paa

Diametralplanet, og meget hurtig standse Farten. De Midler — antagelig Kjettinger eller Stænger med Led, hvorved de i denne Stilling sættes i Stand til at modstaa Vandets Tryk — findes ikke beskrevne.

Opfinderen kom paa Tanken ved et Sammenstød mellem to Dampskibe, paa et af hvilke en Slægtning af ham havde været med som Passager. Han prøvede sin Opfindelse, først paa en Robaad og senere paa en Dampbarke. Da disse Forsøg faldt tilfredsstillende ud, indrettede han sit Apparat paa et midtstort Hjuldampskib og foretog hermed en Prøve, som beskrives omtrent saaledes:

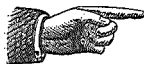
Da Skibet var kommet midt ud i Havnen, brugte Kapteinen Damppipen for at tilkjendegive de Ombordværende, at et Forsøg skulde gøres; man sølte strax efter en ubetydelig Overhaling, og Farten var umiddelbart derefter næsten ganske standset. Ved MaaLING fandtes, at Skibet kun var gaaet 10 Fod forover, for-

inden Maskinerne kunde bakes. Skibet havde 60 Hestes Kraft, og løb 12 Mil. Forsøget gjentoges atter og atter med samme Resultat; Skibet ffjød aldrig mere end 10 Fod forover, efterat Vingene var udløst. Man forsøgte nu at sætte Skibet igang, udløse Vingene, og lade Maskinerne vedblive at gaa med fuld Kraft forover, men de var ikke istand til at drive Skibet frem; det laa, heder det, „som en Klippe i Vandet.“ Der sporedes hverken Stød eller voldsom Rhyttelse, naar Vingene blev sluppet løs. Opfinderen paastaar, at ved hans Apparat kan hvilket som helst Skib stoppes paa mindre Rum end dets egen Længde, og naar man betænker, at ved mange Sammenstød har de Befalende havt 5 Minuters Varsel eller mere om Faren, uden i denne Tid at kunne faa Farten standset, saa vil, siger han, Nyttens af hans Opfindelse vistnok være indlysende for Enhver.

(Norst Tidsskr. for Søvesen.)

Dpløsning paa Gaaden i No. 11.

No. 228. Tanker. Anker.



Udgiveren beder venligst, at man ikke vil vente for længe med at indsende sin Marsbetaling for Bladet. Fjær bedes de, som endnu skyldte for 1882 (og mere), uden videre Ophold at indsende sin Restance og at sende den paa en betryggende Maade, saa at Pengene ikke blive borte undervejs.

Adresse: **A. Thronsdjen,**
Bor 1014, Decorah, Iowa.

Indhold: Glødende Kul. — Løsefrugter. — Dronning Karin. — Forskjellige Slags Notitser. — Dveloh. — Blandinger — Nyt og Gammelt.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Fem og tyvende Bind.

Udgivet af K. Thronsen.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den norske Synodes Trykkeri.

1883.



Indhold af 25de Bind.

	Side
Thorvaldsen og hans Kunst.....	1. 33. 65. 117. 148. 163
Skovlillierne.....	9. 50. 73. 98
De aßsprisfe Udgravninger og det gamle Testamente ..	15. 45. 85. 106. 138
Jefus i Templet (Digt)	19
Georg (Fortælling af Afhworth).....	20
Cafabianca.....	26
Gaader og Dpgaver.....	27. 62. 94. 126. 158. 190. 222. 254. 350
Dpløsnninger	62. 94. 126. 158. 190. 222. 254. 286. 350. 378
Blandinger	28. 61. 93. 125. 156. 188. 220. 253. 285. 349. 377
Fra Romß Katafomber.....	39
Den afrikanffe Struds	57
Celluloid	82
Et Kafferbarn	83
Indigo.....	92
Arbeideren (Digt).....	97
Viterere Smaating	113. 185. 248
Forffjellige Slags Notitfer	114. 283. 316. 371
Malfus (Digt)	129
Marie (Fortælling).....	130
Dlje i Vandet.....	145
Paaffemorgen (Pfalme).....	161
Den ædelmodige Araber	187
Fjeldbondens Kone (Fortælling).....	193. 225. 257
Brunßwic i Georgia	200
L. M. Lindeman.....	206
Mongolerne.....	208
Pleiebarnet (Digt).....	210
Dftindiffe Storbher.....	211. 246. 265

	Side
Opdagelsen af Australien og Oceanien	214. 233. 274. 303
Carl Deichmann	241
Bønnens Magt (Fortælling)	289
Kompasjets Historie	297
Om Kolonisation af Grønland ved Fjeldlapper	300
Folkelivet i Bulgarien	314
Glødende Kul (Fortælling)	321. 353
Golfstrømmen og de amerikanske Rysmaalinge	331
Verdens Ordning	336
Estimoernes Udholdenhed	339
Konstantinopel	340
En Sjømands Hjemkomst	347
Læsefrugter	362
Dronning Karin	366
Dveloh	373



R. F. Gibson,
JUSTICE OF THE PEACE,
INSURANCE, COLLECTING AGENT, REAL ESTATE.

Office in Adams Block, Winnebago St., DECORAH, IOWA

G. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

Hans Johnsen,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svybber, Vidsler etc.,
forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Sæleringe etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Raffelovne samt
Kobber- og Blitvarer, Gaardsredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialier,
saafom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt ogolie.
Kobber- og Blitvarer reparerer. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

E. CUTLER

ATTORNEY AT LAW & General Insurance Agent.
Office in Adams Block.


DECORAH, IOWA.

Ældre Bind af „For Hjemmet“ (18. 19. 20. 21. 22. 23. 24.)
— se næste Side.

J. T. RELF.

PHOTOGRAF,

handler med Kammer, Lister, Albums, Fliels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn photograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før.  Alle mine Negativbilleder retures af den udmærkede Retursør, Hr. Eugene Austin. Afslag mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerys Drugstore,
Decorah, Iowa.

Norfolk Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen
DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af **Peder Jensen.**
 Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

99 CENT STORE 99

Det smukkeste Udvalg af Galanteri-Varer i Decorah, passende til Bryllups- og Høitidspræsentier og en elegant Samling af sølvplatede Varer forefindes altid. Her er ogsaa det rette Sted til at kjøbe Stambøger (Autographs), Photograph-Albums, Vasjer, Toilet-Gjenstande, Lamper, Speile og musikalske Instrumenter. Billed-Hammer leveres efter Bestilling.

Agentur for Crown Sewing Machine.

A. N. Vance, Water St., Decorah, Ia.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste i Handelen. Romme- og Stue-Uhre repareres smukt. Læst ved Post Office, Decorah, Iowa.

Decorah Institut.

Denne velkjendte Skole vil begynde sit 10de Aar den 3die September. Det Antal Elever, som i Aarets Løb besøge Skolen, er nu omtrent 400; de komme fra Iowa, Minnesota, Wisconsin, Nebraska og Dakota. Skolebøger i alle de almindelige Fag kunne leies for 75 Cents Terminen eller for 40 Cents Maanednen. Bospisning kan erholdes for, hvad den virkelig koster, efter sidste Beregning var det \$1.39 for Ugen. Møblerede Værelser hos private Familier kan erholdes for fra 30 Cents til 50 Cents om Ugen. Skolepengene for en fuld Termin (11 Uger) er \$7.00, for kortere Tid \$3.00 Maanednen. Bestyreren er Amerikaner, men forstaar Norsk og benytter det norske Sprog til at forklare det Engelske for norske Elever. Man henvende sig til Bestyreren

J. Breckenridge,

(10—13).

Decorah, Iowa.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$25.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars-Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

JOHN R. SLACK.

Iver Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
i Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah - - Iowa.

12te Uargang af „For Hjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den udmærkede Fortælling „Familien Hældringeren“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00. („Familien Hældringeren“ koster alene omtrent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **K. Thronsdjen,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Tidens billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklister hæves paa Lager. Begravelser besørjes.

Nogle Rest-Exemplarer af
Sokrates's Forsvarstale ved Platon
samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“ sendes tilsam men portofrit for 35 Cents.

Adresse **K. Thronsdjen,** Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. **DECORAH IOWA**

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleschevogne og Buggier
og forøvrigt alle slags Kjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Verksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleåret (10 Maaned) og for en Termin i Forhold. Koft billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren
Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

Carver af

Decorah Marble Works.

Water St. - - - DECORAH, IOWA.

Jeg har fittet mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenbuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dhr. J. W. Soy, Thorvald Kopsland, D. G. Arnesen og M. W. Ridder.

E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedfæstet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen

S. O. WILSON, MERCHANT TAILOR,

Verksted tværs over for *Woolen Factory Store,*

DECORAH, - - - - - IOWA.

Et smukt Udvalg af Tøier til Klædninger just modtaget. Alt Arbeide garanteres.